

**ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ ДЖО  
БАЙДЕНА**

Головною метою всіх політиків без винятку є вплив на суспільство: змінювати його думки, почуття, ставлення, дії. Політичні лідери роблять все можливе для того щоб маніпулювати людською поведінкою таким чином, щоб вона відповідала напрямкам їх політичних партій, об'єднань, тощо. З цією метою вони використовують будь-які засоби, як вербальні так і невербальні. Більшість політичних дій здійснюються через мову, яка є універсальним засобом передавання інформації, маніпулювання, переконання, звернення. Така політична презентація здебільшого відбувається за допомогою виступів, промов, звернення як до міжнародного співтовариства, так і до громадян держави.

Політична промова є дискусійним поняттям у сучасному мовознавстві, й тому залишається цікавим і досі до кінця не вивченим об'єктом наукових пошуків. Насправді це поняття досліджують не лише лінгвісти, але й звичайні громадяни, оскільки обізнаність в особливостях публічного мовлення лідерів певного народу є важливим фактор задля розуміння його життя й побуту, вивчення різноманітних соціокультурних відмінностей. Значна кількість наукових розвідок свідчить про зацікавленість сучасних, вітчизняних та зарубіжних культурологів, філологів, етнологів специфікою політичної промови та її реалізацією. Науковці досліджують різні типи політичної промови, її структуру та формулюють особливості її функціонування. Вивченням політичної промови займалися Л. І. Мацько, О. В. Падалка, В. В. Даніліна, З. В. Дем'янков, Т. В. Шмельова, О. А. Земська, Е. Канетті, Г. Амаглобелі, Д. Грісвеле, Т. А. van Dijk, Є. Косеріу та інш. Актуальність цієї статті полягає у необхідності дослідження політичних промов та виявленні мовних засобів її презентації цільовій аудиторії. Специфічні особливості трансформації мовних одиниць на лексико-семантичному рівні у контексті висловлення у політичній промові американського президента Джо Байдена не були об'єктом спеціального вивчення і заслуговують на особливу увагу з боку вітчизняних лінгвістів.

Мета статті полягає у виявленні лексико-семантичних засобів у політичних промовах американського президента Джо Байдена для дослідження його комунікативних намірів. Відповідно до мети поставлено такі завдання дослідження: уточнити поняття «політична промова», її структуру та типи на сучасному етапі розвитку мовознавства, проаналізувати промови Джо Байдена та виявити особливості функціонування лексичних засобів у висловленнях американського президента на прикладі його політичних промов.

Політична промова є важливим різновидом політичної комунікації, оскільки завдяки ній політичний діяч презентує свою думку, ознайомлює з подальшими діями. Відповідно до Д. Грісвеле, політична промова – це явище, яке відбувається, перш за все, як певна комунікація, за якої оратор повідомляє щось, та певна кількість людей, які стоять по відношенню до оратора навпроти, сприймають його та його промову, проявляючи при цьому єдність [6, с. 152].

Проаналізувавши праці таких дослідників, як Е. Канетті [3] та Г. Амаглобелі [5], виявлено наявність таких типів політичної промови: парламентські промови (основний критерій – протиставлення «корисно – шкідливо», з'ясування «правильності – неправильності» будь-якої дії); передвиборчі промови (головна мета – утримання влади, схиляння на свій бік виборців); партійні промови (висування власних ідей та цілей, їх пропаганда); дипломатичні промови (проголошуються під час офіційних зустрічей, на банкеті, в парламенті і т., але вони не спрямовані на створення заперечень із боку аудиторії); вітальні промови (вважаються однією з прерогатив представників влади; формально присвячені тематиці заходу, але ж насправді слугують популяризації промовцем своїх цілей і завдань); святкові промови (мають ритуальний характер та виражають загальні цінності й погляди. Масова аудиторія, на яку спрямовані святкові промови, має від них певні очікування, що є результатом набутого досвіду та знань відповідного ритуалу [3, 6].

Для дослідження політичної промови використовують лінгвостилістичний аналіз. Згідно з І. І. Коломієць, лінгвостилістичний аналіз тексту – це аналіз тексту із застосуванням лінгвістичних методів і прийомів, для того щоб виявити його структурно-смыслову єдність, вивчити ролі/функції різних мовних засобів у передачі змісту тексту, а також задуму та стилю автора [1, с. 74]. Його основним завданням є розпізнавати мовні засоби на різних рівнях аналізу тексту з функціонально-естетичної точки зору та виявити індивідуальну манеру автора [2, с. 154].

Розглянемо на прикладі інавгураційної політичної промови американського новообраного президента Джо Байдена, з якою діяч виступив 20 січня 2021 року, лексико-семантичний потенціал мовних засобів, які політичний діяч ефективно використовує у своєму мовленні, що є, зазвичай, підготовленим з метою постачання інформації аудиторії стосовно певної події в політичному житті.

Лексичний рівень аналізу політичних промов Джо Байдена дозволяє зробити висновки, що мовлення американського президента характеризується широким спектром лексичних одиниць, які мають на меті інтенсифікувати комунікативні наміри політичного лідера держави. У результаті дослідження політичних промов Джо Байдена зафіксовано наявність великої кількості політичних термінів, запозичених слів, аудіальних та візуальних предикатів.

Джо Байден, постійно використовує особовий займенник множини «we» (ми) для уподібнення себе з країною, нацією та американським народом загалом, тим самим доводячи, що вони всі рівні, і він завжди буде з ними.

e.g. (1) «And we will endure here, and we will prevail again ....»

(2) «We have learned again that democracy is precious.»

(3) «We look ahead in our uniquely American way – restless, bold, optimistic – and set our sights on the nation we know we can be and we must be.»

Важливу частину у своєму мовленні новообраний президент Америки віддає аудіальним предикатам (to talk, to report, to call, to address, to express, to hear, to say, to speak, to shout, to listen etc.) з метою постійного звернення до співрозмовників.

e.g. (4) «To all those who did not support us, let me say this: Hear me out as we move forward.»

(5) «Let us listen to one another.»

(6) «There are other days when we're called on to lend one.»

На візуальний контакт він покладається меншою кількістю, оскільки Джо Байден використовує незначну кількість візуальних предикатів (to perceive, to observe, to look, to focus, to watch, to see, to view, to notice, etc.), наприклад:

e.g. (7) «We can see each other not as adversaries but as neighbors.»

(8) «I understand that many Americans view the future with some fear and trepidation.»

(9) «We look ahead in our uniquely American way – restless, bold, optimistic – and set our sights on the nation we know we can be and we must be.»

У промовах Джо Байден використовує ряд запозичених слів: «chaos, victory, vote, history, nation, emancipation, proclamation, president, challenge, supremacy and etc.», для того щоб деталізувати уявлення про предмет, назва якого вже існує в мовленні, а також, для того, щоб замінити описовий вираз одним словом, тим самим зробити своє мовлення чітким та лаконічним.

e.g. (10) «No nation, only a state of chaos.»

(11) «In another January in Washington, on New Year's Day 1863, Abraham Lincoln signed the Emancipation Proclamation.»

Джо Байден використовує багато політичних термінів, слова або словосполучення, що означають чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо., у своїх промовах таких як «campaign, candidate, democracy, predecessors, constitution, President Carter, political extremism, white supremacy, domestic terrorism, the Great Depression, the Emancipation Proclamation, middle class, racial justice, the Civil War, inaugural, Vice President and etc.»

e.g. (12) «Through the Civil War, the Great Depression, World War, 9/11, through struggle, sacrifice, and setbacks, our «better angels» have always prevailed.»

(13) «As does President Carter, who I spoke to last night but who cannot be with us today, but whom we salute for his lifetime of service.»

Отже, політична промова – це складне явище, яке вимагає ретельного розподілу на структурні елементи. Вона потребує від спікера глибоких знань з предмета мовлення, а й також уміння працювати з матеріалом, аналізувати, викладати правильно і доступно хід своїх думок не забуваючи про специфіку аудиторії. Дослідивши особливості мовлення Джо Байдена на лексичному рівні, можна зробити висновок, що у своїх промовах новообраний президент вживає різноманітну лексику, яка сприяє кращому запам'ятовуванню слухачами ідей президента та зображує його красномовність. З'ясовано, що терміни, запозичені слова виконують функцію чіткості та лаконічності у промовах Джо Байдена.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Коломієць І. І. Основні лінгвостилістичні поняття та категорії: словник-довідник філолога. Умань, 2015. 203 с.
2. Мацько Л. І. Риторика: навч. посіб. Київ, 2006. 244 с.
3. Canetti E. Masse und Macht. Hamburg: Claassen, 1960. 342.
4. Amaglobeli G. Types of Political Discourses and Their Classification. Journal of Education in Black Sea Region. 2017. Vol. 3, № 1. P. 18–24. URL: [https://www.researchgate.net/publication/329523597\\_Types\\_of\\_Political\\_Discourses\\_and\\_Their\\_Classification](https://www.researchgate.net/publication/329523597_Types_of_Political_Discourses_and_Their_Classification) (дата звернення: 12.02.2021).
5. Grieswelle D. Politische Rhetorik: Macht der Rede, öffentliche, Legitimation, Stiftung von Konsens. Deutscher Universitätsverlag, Wiesbaden, 2000. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=0muF8q3I2vIC&pg=PA136&lpg=PA136&dq=klages+2001:24&source> (дата звернення: 15.02.2021).

**Олександр Марґа**  
**Науковий керівник – д-р Каринич Марґяна**

#### МЕДИЧНИЙ ДИСКУРС ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Медичний дискурс є невід'ємною частиною життя кожної людини, адже з ним ми стикаємося як у нашому щоденному житті, так і при перегляді медичних серіалів, тому важливо дослідити специфіку його функціонування у всіх можливих сферах. Цим і зумовлена актуальність нашої теми.

Дослідженню медичного дискурсу присвячували свої праці такі науковці, як М. Барсукова [1], Н. Гончаренко [2], Н. Литвиненко [3], О. Шаніна [5].

Поняття дискурсу з'явилося в західноєвропейських наукових працях ще у 60х-70х роках минулого століття, проте воно і досі є предметом полеміки науковців. З. Харріс у своїй статті «Дискурс-аналіз» став одним із перших дослідників, які дали визначення дискурсу та запропонували методи його аналізу [6]. З часом це поняття набувало дещо інших значень. У сучасній лінгвістиці під терміном дискурс розуміють «мовленнєву діяльність в певній сфері» [4, с. 12]

Поняття медичний дискурс дослідниця О. Шаніна розуміє як «комунікативну діяльність у сфері спілкування «лікар-пацієнт», що є складовим елементом системи інституційних дискурсів і має як ознаки, що відрізняють його від інших типів дискурсу, так і загальні ознаки, які притаманні іншим видам дискурсу». До медичного дискурсу відносять як усне спілкування лікаря (медичні лекції, спілкування з пацієнтами та їхніми родичами під час та після огляду; формальне та неформальне спілкування з молодшим персоналом, колегами та начальством), так і письмове (історії хвороби, призначення, записи в картці пацієнта, довідки і т.д.). Компоненти медичного дискурсу традиційно поділяють на мовні та позамовні. До мовних компонентів відносяться лінгвістичні аспекти мовлення: медичні терміни, граматичні конструкції характерні для медичних текстів, евфемізми, прагматично зумовлений підбір мовних одиниць, лексика розмовного стилю для створення атмосфери невимушеного спілкування. До позамовних компонентів належать: специфічна ціль комунікації (надання